

***PTILOCEPHALA MUSCELLA* ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775)
PRVIČ NAJĐENA V SLOVENIJI (LEPIDOPTERA: PSYCHIDAE)**

Željko PREDOVNIK

Polzela 68c., SI-3313 Polzela, Slovenija, e-mail: zeljko99@volja.net

Abstract - *PTILOCEPHALA MUSCELLA* ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) NEWLY RECORDED IN SLOVENIA (LEPIDOPTERA: PSYCHIDAE)

The inventory of Slovene bagworms has now been enlarged by one species. The contribution deals with the find of the species *Ptilocephala muscella* (Psychidae), which was observed in Križevci, in Goričko Landscape Park (Northeast Slovenia). The find is not surprising, since *P. muscella* is present in all neighbouring countries with the exception of Croatia.

KEY WORDS: Lepidoptera, Psychidae, *Ptilocephala muscella*, new record, fauna, Slovenia.

Izveček - Spisek slovenskih vrečkarjev je tokrat daljši še za eno vrsto. V prispevku obravnavamo najdbo vrste *Ptilocephala muscella* (Psychidae), ki je bila opažena v Križevcih, v krajinskem parku Goričko (SV Slovenija). Najdba ne preseneča, saj je *P. muscella* prisotna v vseh sosednjih deželah z izjemo Hrvaške.

KLJUČNE BESEDE: Lepidoptera, Psychidae, *Ptilocephala muscella*, nova najdba, fauna, Slovenija.

Ptilocephala muscella ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Najdišče: WM98: Goričko, Križevci, Petričini, 17.5.2009, 15♂ v prostem letu med 11:16. in 12:13 h, leg. et coll. Predovnik.

Vrsto *P. muscella* so našli v Španiji, Portugalski, Franciji, Italiji, Avstriji, Nemčiji, na Češkem, Slovaškem, Madžarskem, v Bolgariji, Romuniji, centralni, južni in vzhodni Rusiji (Fauna Europaea Web Service, 2004).

Po Kusdasu in Reichlu (1974) *P. muscella* naseljuje suhe termofilne travnike, peščena pobočja z redko vegetacijo in podobne tople habitate, kjer je zelo vezana na določen kraj in se tam občasno zelo pogosto pojavlja. Po Forsterju in Wohlfahrtu (1984) imajo gosenice enoleten cikel in prezimijo, zabubijo pa se v aprilu ali maju. Gosenice se kot izraziti polifagi hranijo z vsemi mogočimi vrstami nizkih zeli, zlasti z njihovimi cvetovi. Let samčkov se prične od konca aprila do začetka junija, čez dan običajno med 11:30 in 12:30 h, včasih tudi pozneje (okoli 17 h) (Kusdas & Reichl, 1974).

V Sloveniji smo mušjega vrečkarja opazovali na enem od termofilnih, suhih travnikov v Križevcih, kjer se je več sveže izleglih samčkov spreletavalo v lepem in sončnem vremenu. Samčki so letali v časovno kratkih in hitrih vijugavih letih približno pol metra do meter visoko nad nizko vegetacijo. S svojim izrazito dlakavim, črnim trupom in z rahlo srebrnkastim odbleskom kril, so se na soncu med letom na trenutke svetlikali. Razpon kril najdenih primerkov znaša 15-19 mm (n = 11). Pri ponovnem obisku lokacije 31. 5. 2009 kljub primernemu vremenu in uri dneva osebkov nismo več opazili.

Ž. Predovnik: *Ptilocephala muscella* ([Denis & Schiffermüller], 1775) prvič najdena v Sloveniji (Lepidoptera: Psychidae)

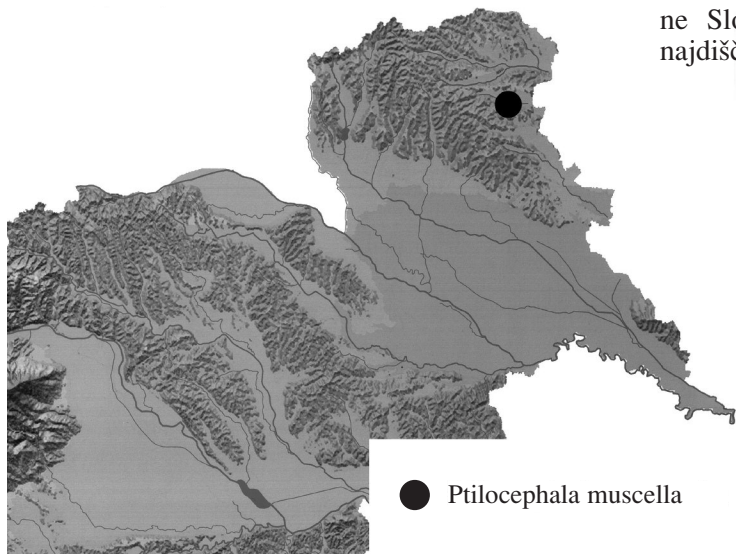

Sl. 1: Biotop vrste *Ptilocephala muscella* v Križevcih

Sl. 2: Samčki vrste *Ptilocephala muscella* iz Križevcev

Relief Slovenije ©Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU

Sl. 3: Karta severovzhodne Slovenije z označenim najdiščem vrste *P. muscella*.

Carnelutti (1992a, 1992b) v rdečem seznamu metuljev Slovenije tega vrečkarja za favno Slovenije ne navaja, kot ga ne navajajo niti poznejše objave, ki govorijo o novih najdbah v Sloveniji. Tudi pogovori z nekaterimi kolegi so potrdili, da gre za najdbo nove vrste v slovenski favni metuljev. Možno je, da je kakšen primerek samčka ali vrečke prisoten še v zbirki katerega od naših ali tujih entomologov.

Zahvala

Na tem mestu bi se rad zahvalil specialistu za družini Sesiidae in Psychidae, Thomasu Sobczyk (Hoyerswerda, Nemčija) za pomoč pri determinaciji vrste *P. muscella* ter Andreju Kapli za izdelavo zemljevida razširjenosti.

Literatura

- Carnelutti, J.**, 1992a: Rdeči seznam ogroženih metuljev (Macrolepidoptera) v Sloveniji. *Varstvo narave*, Ljubljana, 17: 61-104.
- Carnelutti, J.**, 1992b: Popravki /errata. *Varstvo narave*, Ljubljana, 18: 189-190.
- Fauna Europaea Web Service, 2004:** *Fauna Europaea* version 1.3 (last update 19. 4. 2007), <http://www.faunaeur.org>.
- Forster, W., Wohlfahrt, T. A.**, 1984: Die Schmetterlinge Mitteleuropas. Bd. III: Spinner und Schwärmer (Bombyces und Sphinges), 2. Aufl. Stuttgart (Franckh). 239 S: 161-162.
- Kudas, K., Reichl, E. R.**, 1974: Die Schmetterlinge Oberösterreichs. Teil 2: Schwärmer, Spinner. Ent. Arbeitsgem. OÖ. Landesmuseum, Linz. 263 S: 192-194.

Prejeto / Received: 7. 10. 2009

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Acta Entomologica Slovenica](#)

Jahr/Year: 2009

Band/Volume: [17](#)

Autor(en)/Author(s): Predovnik Zeljko

Artikel/Article: [PTILOCEPHALA MUSCELLA \(\[DENIS & SCHIFFERMÜLLER\]. 1775\) PRVIOE NAJDENA V SLOVENIJI \(LEPIDOPTERA: PSYCHIDAE\) 130-132](#)